

Tuomas Tikka

18.10.2021

## Fit For 55 - Kemianteollisuus ry:n alustavia kommentteja

### Energiatehokkuusdirektiivi (EED)

Teollisuus tulee tarvitsemaan tulevaisuudessa lisää päästötöntä energiaa, sillä osa ilmastoystävällisistä teknologioista nostaa energian tarvetta, kuten esimerkiksi CCS/CCU, power to x -teknologiat ja vetytalous. Päästöttömän energian käyttöä ei tule rajoittaa. Energiatehokkuusdirektiivin tulisi keskittyä energiatehokkuuteen, eikä asettaa energian käytölle ylärajaa. Kasvihuonekaasupäästöille on jo asetettu EU-laajuinen sitova tavoite, joten päästöjä aiheuttavaa energiankäyttöä ollaan jo sitä kautta ajamassa alas.

Komissio on julkaissut jäsenmaiden ilmastosuunnitelmat, joiden mukaan jo nykyiset energiatehokkuustavoitteet ovat äärimmäisen haastavat. Kemianteollisuuden mielestä jäsenmaille ei tule asettaa epärealistisia kiristyksiä EED:n päivityksen kautta.

Suomessa on pitkät perinteet valtion ja elinkeinoelämän välisistä energiatehokkuussopimuksista, jotka ovat tuottaneet hyviä tuloksia. Kemianteollisuuden mielestä on hyvä, että energiatehokkuussopimukset säilyvät yhtenä keinona täyttää EED:n vaatimukset sekä ympäristöluvan energiatehokkuusvaatimukset.

EED:n ei tule asettaa yrityksille investointipakkoja energiatehokkuuden varjolla. Yrityksissä on paras tieto ja analysointikyky järkevistä energiatehokkuusinvestoinneista. Lainsäädäntö ei saa joutaa pakotettuihin turhiin investointeihin.

Energiatehokkuusdirektiivi sisältää myös uudet pakottavat vaatimukset yrityksille ottaa käyttöön energiajohtamisjärjestelmät tai toteuttaa energia-auditointeja. Kemianteollisuuden arvion perusteella yritysten energiankäyttömäärät vaikuttavat hyvältä indikaattorilta kohdistaa velvoitteet, mutta nyt esitetyt aja-arvot vaikuttavat erittäin matalilta. Tällöin pakon piiriin saattaisi joutua sellaisiakin pieniä yrityksiä, joille tämän kaltainen sääntely toisi suhteettoman suurta taakkaa mahdollisiin hyötyihin nähden. Raja-arvojen vaikutukset tulisi arvioida huolellisemmin ja tarvittaessa pohtia muutoksia siltä pohjalta.

#### Kemianteollisuuden ajatuksia tiivistetysti U-kirjeen sisältöön

- Energian käytön rajoittamisen ongelma tuodaan ymmärrettävästi esille, mikä on hyvä.
- Suomen kannassa voisi mainita selkeämmin nimeltä teknologioita tai aiheita, jotka ovat ristiriidassa energian käytön rajoittamisen kanssa, kuten esimerkiksi vetytalouden, hiilidioksidin talteenoton (CCS/U ja BECCS) ja power to x teknologiat.
- Suomen tulisi puoltaa selkeästi realistisia ja ei sitovia tavoitteita, jolloin jäsenmaille jää pelivaraa toteuttaa mahdollisimman järkevää energiatehokkuuspolitiikkaa.

### Uusiutuvan energian direktiivi (RED III)

Kemianteollisuus ry:n mielestä uusiutuvan energian direktiivin uusiminen tulee tehdä niin, että sillä ei heikennetä mahdollisuuksia savuttaa kiristyviä ilmastotavoitteita eikä heikennetä yritysten investointiympäristöä. Vaikutukset teollisuudelle tuleekin arvioida huolella ja varmistaa pitkäjänteinen ja ennustettava energiapolitiikka.

Tuomas Tikka

18.10.2021

Direktiivin teknisissä liitteissä ei tule tehdä muutoksia, jotka mm. muuttavat arvoketjujen kasvi-huonekaasulaskennan perusteita tai jo vakiintuneita määritelmiä. Tämä on vastoin EU:n komission omaa tavoitetta ja aiheuttaa enemmän epävarmuutta ja sekaannusta sen sijaan, että se edesauttaisi uusia ilmastoystävällisiä investointeja. Investointien ja ennustettavan toimintaympäristön kannalta on ensiarvoisen tärkeää pitää kiinni RED II:n kriteereistä ja laskentasäännöistä pitkäjänteisesti. Nestemäisten biopolttoaineiden raaka-ainepohjan tulisi muutenkin olla jo pelkästään kiristyvien ilmastotavoitteiden takia mahdollisimman laaja, jotta käytössä on riittävästi vaihtoehtoja ja jotta biopolttoaineiden kustannukset pysyvät riittävän maltillisina.

Uusiutuvan energian direktiivin on tärkeää tunnistaa uudet energialähteet ja tuotantotavat (esim. uudet synteettiset polttoaineet ja vetyteknologiat) mahdollisimman laajasti uusiutuvaksi. Komission esittämät RFNBO-tavoitteet vaikuttavat kuitenkin tästä näkökulmasta huolestuttavilta. Vetytalouden kasvun tukemiseksi direktiivin ei tulisi suosia liian tiukasti pelkkää "vihreää" vetyä, vaan myös muut tuotantomuodot tulisi turvata, kuten esimerkiksi verkkosähköllä / ydinvoimalla tuotettu vety tai CCS/CCU:lla varustettu vedyn tuotanto riippumatta hiilen alkuperästä. Tärkeintä olisi saada vedyn käyttö yleistymään ja hyväksyä se, että sähköjärjestelmä ei ole vielä täysin nollapäästöinen. Ei sähköautojakaan rajoiteta käytetyn sähkön perusteella. Lainsäädännön tulee suosia uusia ratkaisuja, ei rajoittaa.

Uusiin polttoaineisiin pohjautuva talous vaatii joka tapauksessa massiivisia investointeja, joten direktiivissä tulisi olla maltillisemmat kriteerit esimerkiksi siirtymäkauden ajan. Vihreän vedyn tuotannossa sähkön käytön ja vihreän sähkön tuotanto voitaisiin täsmäyttää kuukausitasolla esimerkiksi alkuperätakuiden avulla.

Liian tiukkaa teknologista ohjausta ei tarvita. Kemianteollisuus ry näkee hyvänä komission esityksen, jossa moninkertaisista laskentakertoimista luovutaan ja pyritään todellisiin päästövähennyksiin laskennallisten sijasta.

#### Kemianteollisuuden ajatuksia tiivistetysti U-kirjeen sisältöön

- Kemianteollisuus pitää hyvänä U-kirjeen kannan lähtökohtaa päivittää direktiiviä mahdollisimman rajatusti, jotta tulevaisuuden näkymät voitaisiin säilyttää mahdollisimman selkeinä.
- Suomen kannassa on nostettu hyvin esille se, että RFNBO-tavoitteen toteutumisen kannalta on oleellista, minkälaiseksi Suomen verkkosähkö tulkitaan. Suomen tulisi kuitenkin ottaa selkeämmin kantaa sen puolesta, että RFNBO-polttoaineiden ja vetytalouden kasvun kannalta on keskeistä hyväksyä ja suosia kaikkia vähäpäästöisiä vetyteknologioita ja -ratkaisuja.
- Kemianteollisuus pitää hyvänä kirjausta kannattaa mahdollisimman laajaa kestävyyskriteerit täyttävää raaka-ainepohjaa uusituville polttoaineille.
- U-kirjeessä on myös huomioitu muut liikenteeseen kohdistuvat ohjauskeinot. Kemianteollisuuden mielestä ohjauskeinot tulisi säilyttää taakanjakosektorilla ja päällekkäistä päästökauppamekanismia ei liikenteelle tarvita.

#### **Päästökauppadirektiivi (ETS)**

Kemianteollisuus ry:n mielestä päästökaupparjestelmä on itsessään kustannustehokas tapa vähentää päästöjä, mutta sen käyttö edellyttää riittäviä hiilivuotosuojia niin kauan, kun

Tuomas Tikka

18.10.2021

hiilidioksidipäästöjä ei hinnoitella globaalilla tasolla tasapuolisesti. Vain kilpailukykyinen teollisuus pystyy uudistumaan.

Teollisuudelle tulee myöntää riittävästi maksuttomia päästöoikeuksia. Mikäli päästöoikeuksia ei ole riittävästi, niin monialaisen korjauskertoimen käyttämisen sijaan huutokauppaosuuden ja maksuttomien päästöoikeuksien osuuden tulisi mukautua maksuttomien päästöoikeuksien tarpeeseen. Myöskään kertaluontoista päästökaton alennusta ei ole tarve tehdä. Ilmastotavoite saavutetaan myös tasaisella leikkausuralla. Kemianteollisuus ry ei myöskään näe tarpeellisena nostaa benchmarkkien maksimileikkauskerrointa 1,6 % → 2,5 % tasolle.

Päästökauppakompensaatiota tulee jatkaa ja komission laskentakriteerit tarkistaa, jotta epäsuorat kustannukset voidaan kompensoida kattavammin teollisuudelle. Kilpailukyvyn turvaaminen ei ole ristiriidassa kiristyvien tavoitteiden kanssa.

Kemianteollisuus ry suhtautuu varauksellisesti päästökaupparsektorin laajentamiseen meriliikenteeseen, tieliikenteeseen ja rakennuksiin. Laajennukset näyttäisivät tulevan päällekkäisiksi ohjauskeinoiksi nykyisen taakanjakosektorin ilmastosäätelyn päälle. Meriliikenteen osalta riskinä on lisäksi vapaamatkustaminen teollisuuden kustannuksella. Komission esitys ei näyttäisi huomioivan riittävällä tavalla tavaraliikenteen kilpailukykyä eikä pohjoisia merijääolosuhteita.

Kemianteollisuus ry:n mielestä uudet ehdollisuudet maksuttomien päästöoikeuksien saamiseksi eivät ole oikea kehitys päästökauppadirektiivissä. Lähtökohtaisesti yrityksille tulisi antaa vapaus päättää, millä tavalla päästöjä vähentää kilpailukykyisesti. Kemianteollisuus ry ei usko komission virkamiesten asettamien ehdollisuuksien edistävän optimaalisia ilmastoinvestointivaltintoja yrityksissä.

Komissio on myös esittänyt direktiiviin CCU:n huomioimista, siten että palautettavien oikeuksien määrä olisi mahdollista vähentää, jos hiilidioksidi sidotaan kemiallisesti pitkäikäisiin tuotteisiin. Kemianteollisuuden mielestä olisi ensiarvoisen tärkeää, että direktiivi huomioisi mahdollisimman kattavasti erilaiset CCS ja CCU menetelmät.

Kemianteollisuus ry:n mielestä päästökauppadirektiivin tulisi ensisijaisesti ohjata vähäpäästöisyyteen ja samalla suojata teollisuuden hiilivuotoriskiä, sen sijaan että yhä enenevässä määrin huutokauppataloja kohdennetaan eräiden jäsenvaltioiden modernisoimiseksi.

#### Kemianteollisuuden ajatuksia tiivistetysti U-kirjeen sisältöön

- Komission esityksessä vähennykset painottuvat jo nyt voimakkaasti päästökaupparsektorin puolelle 61 % (ETS) vs 40 % (ESR). Suomen ei tulisi kannattaa päästökaupparsektorille vielä tähän päälle lisäpainotusta.
- Kemianteollisuuden mielestä on hyvä, että Suomen kannassa halutaan puolustaa teollisuuden kilpailukykyä ja ehkäistä hiilivuotoriskiä. Suomen tulisi kuitenkin argumentoida selkeämmin riittävien maksuttomien päästöoikeuksien puolesta.
- Varauksellisuuden sijaan Suomen tulisi suhtautua vastustavasti energiatehokkuusdirektiivin katselmuksien uudesta ehdollisuudesta maksuttomille päästöoikeuksille. Kyseessä on hyödytön lisäbyrokratia viranomaisille ja yrityksille.
- Meriliikenteen ja tieliikenteen päästöohjaus tulisi säilyttää taakanjakosektorilla. Päästökauppalaajennus vaikuttaisi luovan uuden päällekkäisyyden. Vientiteollisuuden kilpailukyky tulee voida turvata.

Tuomas Tikka

18.10.2021

- Suomen pitäisi ajaa päästökauppadirektiivin edistämään selkeämmin ja laajemmin kaikkia hiilidioksidin talteen ottoon liittyviä tekniikoita ja käyttötapoja (CCS/U tai BECCS).
- Suomi on todennut hiilirajamekanismin (CBAM) liittyvässä U-kirjeessä (U 57/2021vp), että hiilitullin käyttöönoton keskeisenä edellytyksenä tulee olla nykyisiä hiilivuotosuojia parempi suoja ja erityisesti verrattuna maksuttomiin päästöoikeuksiin. Mikäli hiilitulli halutaan pitää esillä Suomen päästökauppakannassa, niin sen tulee olla linjassa hiilitullikannan kanssa.

### **Hiilitullit (CBAM)**

Kemianteollisuus ry suhtautuu komission hiilitulliesitykseen varauksella. Kemianteollisuus ry:n mielestä nykyisistä päästökauppadirektiivin hiilivuotosuojista tulisi pitää ensisijaisesti kiinni ja niitä tulisi vahvistaa. EU:n hiilitulli pitäisikin asettaa mahdollisimman suppeaksi ja sitä tulisi käyttää ensisijaisesti keinona edistää neuvotteluja muiden maiden kanssa.

Hiilitullin ei tulisi vaikuttaa vientiteollisuuden kustannuskilpailukykytasoon, eikä niillä tule lietsoa kauppasotaa. Hiilitulli tulisikin aina asettaa yhteisymmärryksessä kyseisen toimialan kanssa. Kemianteollisuus ry on huolissaan komission esityksestä poistaa maksuttomat päästöoikeudet hiilitullin piiriin joutuville toimialoilta. Maksuttomia päästöoikeuksia ei tulisi etenkään poistaa EU:n ulkopuolelle kohdistuvalta vienniltä, joka ei tule saamaan hiilitullilta minkäänlaista suojaa. Muutenkaan hiilitullin toteutuksen teknisestä toimivuudesta ja todellisesta kyvystä suojata hiilivuotoa ei ole toistaiseksi mitään näyttöä. Hiilitullin käyttöönotto tulisikin toteuttaa erittäin varovaisesti ja maksuttomien poistamisessa käyttää suurta malttia.

Kemianteollisuudesta on lisäksi tärkeää, että hiilitullia ei kohdisteta kemianteollisuuden tuotteiden arvoketjujen välituotteisiin.

Hiilitulli ollaan myös kohdistamassa tuontisähköön. Toistaiseksi hiilitullin vaikutuksia sähkön markkinahintaan ei kuitenkaan ole arvioitu riittävällä tasolla. Kemianteollisuuden ilmastotiekartta nojaa sähköistymiseen, joten on ensisijaisen tärkeää edistää vähäpäästöisen ja kilpailukykyisen hintaisen sähkön saatavuutta Suomessa.

#### Kemianteollisuuden ajatuksia tiivistetysti U-kirjeen sisältöön

- Kemianteollisuuden mielestä on huolestuttavaa, että hiilitulli uhkaa syrjättä maksuttomat päästöoikeudet ja riittävän pitkät siirtymäajat ovat tästä näkökulmasta perusteltuja
- Suomen edellyttää kannassaan hiilitullilta parempaa hiilivuotosuojausta nykyisiin verrattuna. Mikäli maksuttomat oikeudet poistetaan, niin tämä kirjaus on erittäin keskeinen lähtökohta.
- Suomen tulisi puoltaa maksuttomien päästöoikeuksien säilyttämistä EU:n ulkopuoliselle viennille. Hiilitulli ei anna minkäänlaista suojaa EU:n ulkopuoliselle viennille. Esimerkiksi yli 40 % Suomen lannoiteviennistä menee EU:n ulkopuolelle, joka jäisi tällöin kokonaan vaille hiilivuotosuojia.
- Kemianteollisuus pitää myös tärkeänä, että hiilitullin sähkömarkkinavaikutukset tutkitaan ja niiden vaikutukset minimoidaan.

### **Energiaverodirektiivi (ETD)**

Tuomas Tikka

18.10.2021

Kemianteollisuus ry:stä on positiivista, että uusi direktiiviesitys kattaa paremmin nykyaikaiset polttoaineet, kuten esimerkiksi erilaiset biopolttoaineet ja vedyn. Kemianteollisuus ry:n mielestä energiaverodirektiivin tulee taata teollisuudelle ja etenkin teollisuuden sähkön käytölle kilpailukykyinen verotaso. Komission esityksestä vaikuttaisi kuitenkin puuttuvan kokonaan mahdollisuus asettaa teollisuudelle tai ammattikäytölle veropoikkeuksia, mikä vaikuttaa huolestuttavalta. Kemianteollisuus ry:stä esimerkiksi teollisuudelle ja kotitalouksille tulee voida asettaa erilliset verotot myös tulevaisuudessa.

Kemianteollisuus ry pitää lähtökohtaisesti tärkeänä, että verotus suosii ilmastoystävällisiä polttoaineita ja energiamuotoja. Esimerkiksi vedylle tulisi tuotantotapaan (väriin) katsomatta taata kilpailukykyinen verotus ja moninkertaista verotusta tulisi välttää. Komission esitys ei näyttäisi tunnistavan ydinvoimaa muiden vähäpäästöisten energiamuotojen tavoin veropoikkeuksen arvoiseksi, mikä tulisi myös korjata. Biopolttoaineiden osalta ei ole syytä määrätä korkeampia minimiveroja muille kestävästi tuotetuille biopolttoaineille verrattuna niin kutsuttuihin "kehittyneisiin biopolttoaineisiin".

Verojärjestelmää päivitettäessä on myös tärkeää tunnistaa päällekkäisyydet ja arvioida erityisen tarkkaan niiden vaikutukset. Esimerkiksi tieliikenteeseen ja meriliikenteeseen vaikuttaisi kohdistuvan tulevaisuudessa huomattava määrä päällekkäisiä ilmastoperusteisia veroja ja maksuja, kuten esimerkiksi päästökauppa, energiaverot, sekä erilaisia tiukentuvia standardeja ja muita vaatimuksia. Erityisesti teollisuuden kuljetuksille tulisi olla mahdollista sallia veropoikkeuksia päällekkäisen sääntelyn liiallisten kustannusvaikutusten lieventämiseksi.

#### Kemianteollisuuden ajatuksia tiivistetysti U-kirjeen sisältöön

- Suomen tulisi selkeästi puoltaa mahdollisuutta säilyttää nykyinen sähköverokäytäntö
- Suomen tulisi myös ajaa mahdollisuutta myöntää poikkeuksia teollisuuden kuljetusten polttoaineverotukseen.

#### **Taakanjakoasetus (ESR)**

Taakanjakosektorin tavoitetta nostaessa tulisi huomioida reilu jako EU:n jäsenmaiden kesken ja menettelyssä tulisi huomioida paremmin jäsenmaakohtainen potentiaali vähentää päästöjä. Komission esitys ei näyttäisi noudattavan riittävällä tavalla tätä periaatetta.

Lähtökohtaisesti liikenteen ja rakennuksien päästövelvoitteet olisi parempi säilyttää taakanjakosektorilla jäsenmaiden ohjauksessa.

Lähtökohtaisesti komissiolle ei tule antaa valtaa pakottaa jäsenmaita toimenpiteisiin esimerkiksi hallintoasetuksen kautta. Komission tulisi antaa jäsenmaiden toteuttaa ilmastotoimenpiteitä mahdollisimman joustavasti, eikä pyrkiä pakottamaan jäsenmaita samaan muottiin.

#### Kemianteollisuuden ajatuksia tiivistetysti U-kirjeen sisältöön

- Suomen tulisi voida kritisoida nykyistä taakanjakotapaa selkeämmin, jotta päästöjä aletaan oikeasti vähentämään kaikissa EU-maissa.